

پرستار و جستجوی اینترنتی

گردآوری از: مژگان بقایی*

مقدمه:

زمان لازم برای کسب مهارت در بکارگیری اینترنت.

✓ امکان بحث پیرامون مباحث پزشکی با سایر دانشگاهیان و متخصصان در سرتاسر دنیا از طریق پست الکترونیکی، گروههای مباحثه ای و گروههای خبری.

✓ امکان پی گیری مباحث مورد علاقه و ادامه مطالعات آموزش پزشکی از طریق رایانه موجود در منزل (۲).

پرستار و اینترنت:

پرستاران نیز از جمله گروههای پزشکی هستند که نیازمند کسب مهارت در استفاده از اینترنت می باشند زیرا آنان گروهی از رابطان بین بهداشت و مددجویان بوده و می توانند در آموزش مددجویان مفید واقع شوند. از طرف دیگر تاکید اخیر سیستم مراقبت بهداشتی بر برآوردها و عملکرد بر اساس وقایع موجود در جامعه، نیاز پرستاران را به داشتن مهارتهای جستجو در اینترنت را بارزتر می سازد (۲). پرینگل (۲۰۰۴) نیز عنوان می کند که پرستاران از نیاز خود به کسب توانایی در دسترسی به اطلاعات موجود در اینترنت جهت کمک به بیمارانشان و شناسایی سایتهای مفید و غیر مفید آگاه هستند (۴).

نتایج بررسیهای انجام شده نشان می دهند که طی دهه گذشته استفاده از فن آوری رایانه توسط پرستاران افزایش یافته است و بسیاری از پرستاران دارای رایانه شخصی در خانه بوده و از پست الکترونیک برای مصارف فردی استفاده می کنند، اما این روند در محیط کار محسوس نیست. در حالیکه کاربرد مناسب اینترنت توسط دانشجویان پرستاری و پرستاران در

اطلاع رسانی از ضروریات دنیای امروز و لازمه کار و فعالیت موثر در اجتماع است. این امر به گروه تخصصی خاصی محدود نمی باشد و هیچ گروه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی نمی تواند خود را از این قاعده مستثنی بداند. از این رو اینترنت، گسترده ترین شبکه اطلاع رسانی، روز بروز بیشتر مورد استفاده قرار می گیرد. این رسانه در دورترین مناطق جهان نفوذ کرده و حتی افراد عام جامعه نیز از آن بهره می گیرند، چنانچه ۳۰ درصد موارد از ۲۵۰ میلیون جستجوی مدلاین در سال ۲۰۰۰، توسط افراد عام انجام شده است (۲). به اعتقاد نیکول (۲۰۰۱) اینترنت دنیایی از اطلاعات را به روی جامعه گشوده است و با استفاده از آن می توان در عرض ۱۵ دقیقه یا کمتر در مورد یک موضوع خاص متخصص شد. او در ادامه می نویسد که این نظر ممکن است کمی اغراق آمیز باشد اما کاملاً غلط نیست (۳). با این وجود گروههای تخصصی و حرفه ای مانند گروههای علوم پزشکی نیاز ویژه ای به دریافت دستاوردهای جدید علمی و تحقیقاتی و همچنین ارتباط با مراکز علمی و تخصصی خاص خود دارند. خلاصه ای از فواید اینترنت برای شاغلین حرف پزشکی عبارتند از:

✓ اطلاعات جدید و به روز - اینترنت انتشار و دریافت بی وقفه اطلاعات امکانپذیر می سازد.

✓ دستیابی به اطلاعات جدید و قدیمی.

✓ دستیابی به منابع اطلاعاتی در سرتاسر جهان با هزینه ای معادل یک تماس تلفنی شهری.

✓ دستیابی به تمام منابع از طریق یک نرم افزار (مرورگر وب جهانی) و به حداقل رساندن

* کارشناس ارشد پرستاری داخلی - جراحی، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت.

سینال (CINAHL) یا مدلاین (MEDLINE) موجود در کتابخانه دانشکده ها امکانپذیر گشته است. دانشجویان شاغل به تحصیل در ترمهای بالاتر را می توان جهت تعیین وسعت تحقیقات انجام شده بر روی یک مشکل بالینی خاص، به سمت مرور نوشتجات اینترنتی مربوط آن موضوع هدایت نمود. البته لازمه این کار وجود امکانات و تجهیزات مناسب در دانشکده ها و بیمارستانها و همچنین برنامه ریزی شرایطی است که دانشجویان به راحتی بتوانند با حداقل هزینه از اینترنت استفاده کنند. در این راستا، دانشجویان با موتورهای جستجوی وب آشنا می شوند (۲). موتورهای جستجو ابزارهایی هستند که شما را قادر می سازند که به جای جستجو در یک منبع اطلاعاتی منفرد (یک وب سایت مشخص)، به سایتهای متعدد مرتبط با یک موضوع خاص دسترسی یابید (۳). هرچند که تعداد این موتورها و سایتهای روزبروز افزایش یافته و دانشجویان و پرستاران ممکن نیست از همه موارد آن آگاه باشند. بدین جهت اندرسون و همکارانش در کتابخانه دانشگاه میشیگان با مقایسه سایتهای بزرگ و موتورهای جستجو، بهترین سایتهای را از نظر طراحی و محتوای آن پیشنهاد نموده اند. در این میان Dogpile, google و Yahoo از جمله بهترینها بوده اند. مثالهایی از موتورهای جستجوی اینترنتی مرتبط با بهداشت و سلامت در جدول زیر آورده شده است (۲):

تحقیقات بالینی از موضوعات مهم روز در این حرفه بوده و لازم است که تسهیل استفاده از اینترنت به عنوان هدفی عمده در برنامه های پرستاری منظور گردد و این مهم بر عهده مدیران و مسئولان سیستمهای مراقبت بهداشتی و مراکز دانشگاهی مربوطه است (۲). از این رو مقاله حاضر به منظور پاسخ به یک سوال یعنی " چگونه استفاده از اینترنت را در بین دانشجویان و پرستاران تسهیل کنیم؟ " تنظیم گردیده است.

اولین گام جهت دسترسی به این هدف، توسعه مهارتهای شناختی و دانش بکارگیری اینترنت در جامعه مورد نظر است و این امر با آموزش دانشجویان پرستاری آغاز می گردد. اکثر برنامه های آموزش عالی در کشورهای پیشرفته دنیا دارای دوره های آموزش مقدماتی فن آوری اطلاعات هستند که دانشجویان را با نحوه استفاده از پست الکترونیک و جستجوی اینترنتی آشنا می سازند. البته هیچ استاندارد ثابتی برای معیارهای خاص مرتبط با دانش رایانه برای دانشجویان پرستاری موجود نیست. از این رو پیشنهادات زیر جهت تسهیل این امر ارائه می گردد.

در ابتدا، مدرسین پرستاری می توانند مقالاتی را برای مطالعه درس خود به دانشجویان معرفی نمایند. دانشجویان سال اول بهتر است این مقالات را از میان مجلات پرستاری مطالعه کنند. این امر در سالهای اخیر بدون نیاز به پرداخت هزینه اینترنت و با استفاده از

موتور جستجو	آدرس وب
CINAHL	http://www.Cinahl.com
MEDLINEPLU	http://www.nlm.nih.gov/medline
Cliniweb	http://www.ohsu.edu/clinweb
Health on the net	http://www.hon.ch
Healthweb	http://healthweb.org/index/cfm
Medicalworldsearch	http://www.mwsearch.com
Medicalmatrix	http://www.medmatrix.org/reg/login.asp
Dogpile(metasearchengine)	http://www.dogpile.com

اینترنت خارق العاده باشند (۳). از این رو داشتن معیاری برای ارزیابی اعتبار اطلاعات موجود در مقالات اینترنتی حائز اهمیت می شود (۲). معیارهای فراوانی برای این ارزیابی موجود است که در زیر به مواردی از آنها اشاره می شود:

○ هدف نویسنده باید مشخص باشد. آیا مقاله با هدف تبادل اطلاعات با دیگران، سرگرمی، و یا فروش محصولات نوشته شده است؟ مقالاتی که با هدف فروش اجناس ارائه شده اند باید با نگاهی متفاوت مد نظر قرار گیرند.

○ نویسنده مقاله چه کسی است؟ آیا نام نویسنده و نحوه تماس با وی به طور مشخص و روشن ثبت شده است؟ اگر یک سازمان دولتی و یا غیر دولتی شناخته شده ارائه دهنده اطلاعات بهداشتی دریافت شده است، می توان گفت که محتوای آن مقاله با احتمال بسیار زیاد معتبر است (۲).

○ آخرین تاریخ روزآمد شدن مقاله چه زمانی است؟ مقالات یا سایتی که حداکثر ۱۸-۱۲ ماه قبل روزآمد شده اند، قابل اطمینان تر هستند (۳).

○ ارزیابی دقیق سایر معیارها مانند صحت، عینیت، تازگی و جامع بودن مطالب ارائه شده در اینترنت موجب کسب اطمینان بیشتری نسبت مقالات جستجو شده خواهد شد (۴).

کسب اطلاعات لازم برای عملکرد بالینی چون آموزش بیماران می تواند یکی از کاربرد های جستجوی اینترنتی باشد. برای مثال دانشجویی در بخش جراحی اعصاب با کودکی مواجه می شود که به دنبال حملات صرعی در مدرسه دچار ضربه سر و شکستگی دندانهای پیشین شده بود. وی به دنبال اطلاعاتی در مورد بیماری صرع در کودکان دبستانی گشت و متوجه شد که کتابهای داخلی - جراحی وی اطلاعات محدودی در مورد ایمنی دانش آموزان مبتلا به صرع در مدرسه دارند. مدرس بالینی وی را به استفاده از اینترنت و موتورهای جستجو هدایت نمود. دانشجو کلمات "صرع" (epilepsy) و "مدرسه" (school) را در کادر جستجو

البته آشنایی دانشجویان با موتورهای و سایتهای مختلف به تنهایی کافی نیست. شناخت موتورهای جستجو، نقطه شروع خوبی است ولی توجه به پیشنهادات زیر می تواند کارآیی آنها را به حداکثر برساند:

۱. جزئی و دقیق کردن عنوان مورد جستجو تا حد امکان، به جستجوی موثر در اینترنت کمک می کند. دقیقاً بدانید دنبال چه موضوعی هستید، سپس شروع کنید.

۲. موتور جستجوی مناسب را انتخاب کنید. موتورهای جستجوی بسیاری از جمله Yahoo, altavista و google وجود دارند که هر یک دارای خصوصیات متمایز از سایر موتورهای می باشند (۳). بنابراین اگر نیاز به جستجوی وسیع و جامع در اینترنت وجود دارد، باید از مجموعه ای از بانکهای اطلاعاتی استفاده نمود.

۳. کلمات کلیدی مورد استفاده برای جستجو را باید به دقت انتخاب نمود.

۴. موضوع جستجو را در کادر مخصوص با استفاده از نمادهایی چون علامت + ، (برای نشان دادن نیاز به وجود همه واژه ها در نتایج جستجو) ، علامت " (برای مشخص کردن هر واژه) و and (برای ارتباط دادن واژه ها) تایپ کنید.

۵. دگمه جستجو را فعال کنید. با انجام جستجو، نتایجی به ترتیب به نمایش در می آید که مرتبط ترین آنها با واژه های کلیدی ارائه شده در بالای فهرست به نمایش در آمده قرار دارند.

۶. مدت زمانی را برای گشت و گذار در اینترنت منظور کنید تا با بهترین روش یافتن اطلاعات مفید مورد جستجو آشنا شوید. چراکه اینترنت به همان اندازه اطلاعات مفید، اطلاعات غیر مفید نیز در دسترس جستجوگر قرار می دهد.

نکته مهم دیگر آن است که دانشجویان باید اطلاعات کسب شده از اینترنت را مورد ارزیابی قرار دهند. اینترنت یک منبع اطلاعاتی خارق العاده است، ولی این امر دلیل نمی شود که تمام منابع موجود در

بالینی، استفاده کمتری از این رسانه می کنند(۲). فشار کاری پرستاران، با توجه به تغییر سریع بیماران بستری و صرف زمان بسیار زیاد برای کلیه موارد ثبت پرستاری و نسبت بالای تعداد بیمار به پرستار نیز از دیگر موانع استفاده از اینترنت توسط شاغلین این حرفه است(۴).

مدیران مراکز بهداشتی - آموزشی - درمانی می توانند برخی از این موانع را با استفاده از نتایج تحقیقات کنترل نمایند. تامپسون و همکاران ایده های متعددی را ارائه می کنند که از جمله آنها می توان به آموزش پرستاران توسط محققان ماهر پرستاری، حمایت مالی از مهارت‌های تحقیقی روزآمد پرستاران، فراهم سازی بستر و زمان مناسب برای استفاده از کتابخانه و دسترسی آسان به اینترنت و موتورهای جستجوی online در محل کار و یا خانه اشاره نمود.

در کل شناسایی مشکلات و موانع کاربری اینترنت و ایجاد تغییرات ضروری بر اساس یافته های تحقیقات انجام شده به همراه ایجاد انگیزه، توصیف شغل و حرفه و عوامل مرتبط با کاربرد یافته های تحقیق به غلبه بر موانع استفاده از یافته های تحقیق کمک می کند.

در هر حال برخورد خلاق با عوامل محدودکننده استفاده از اینترنت برای تحقیقات بالینی در میان دانشجویان و پرستاران از چالش‌های موجود در این حرفه مقدس می باشد. چرا که استفاده از یافته های تحقیقات، گامی به سمت توسعه عملکرد پرستاران بر اساس وقایع در جامعه خواهد بود (۲).

تایپ کرد و سریعاً سایت مرکز صرع آمریکا را یافت و از طریق آن مرکز اطلاعات وسیعی برای پرستاران مدرسه و آموزگاران مدرسه در زمینه حفظ ایمنی کودکان صرعی در مدرسه دریافت نمود. او پس از یک بررسی در زمینه صحت اطلاعات و چرایی آنها، انگیزه بیشتری برای استفاده از اینترنت جهت پاسخ به سوالات خود و پیشگیری از مخاطرات خاص کسب نمود.

علاوه بر کاربرد فوق، دانشجویان میتوانند یک مقاله تحقیقی را با استفاده از گروه بحث اینترنت مورد بررسی قرار دهند. در این راستا مقاله به صورت online توزیع شده و بحث گروهی موجب درک بهتر از آن مقاله شده و به دانشجویان محقق کمک خواهد نمود.

چارچوب مذکور را می توان برای پرستاران شاغل نیز طی ژورنال کلابهای تحقیقی مورد استفاده قرار داد.

بنابراین جستجوی اینترنتی را باید در برنامه - های درسی وارد نمود تا انگیزه دانشجویان به استفاده از اینترنت برای پاسخگویی به سوالات در عملکرد بالینی افزایش یابد البته داشتن اعضای هیئت علمی فعال به عنوان الگوهای موثر برای استفاده از اینترنت، دانشجویان را علاقمندتر می سازد. انگیزش بالا در دوره دانشجویی به کاربرد این مهارت در سالهای پس از فراغت از تحصیل و هنگام مراقبت از مددجویان در زمان اشتغال به عنوان پرستار می انجامد. البته در زمان پس از فراغت از تحصیل در محیط های بالینی پرستاران با مشکلاتی دیگر مواجه می باشند که کاربرد این مهارت را محدود می کند. چنانچه نتایج بدست آمده نشانگر آن می باشند که پرستاران شاغل به دلیل کمبود وقت و دسترسی محدود به اینترنت در محیط

منابع :

۱. بهادرانی، مهناز. همکاران. کاربرد اینترنت در پزشکی. تهران نشر طبیب. ۱۳۸۱.
- 2-Logan, M. "Fostering use of internet for research of clinical issues". *Critical Care Nurse* . 21 (6) . December. 2001.pp: 30-34.
- 3-Nicoll.,L.H. *Nurses Guide to The Internet* . 3th edit . Lippincott . Philadelphia. 2001.
- 4-Pringle, R.M. "What Rural Nurses Hope to Find on the Internet". *www. Hhdev. psu / nurs* . 2004.